

**KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS
UTLÅTANDE 23/2006 rd**

**Regeringens proposition om statsbudgeten för
2007**

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 15 september 2006 regeringens proposition om statsbudgeten för 2007 (RP 122/2006 rd) till finansutskottet för beredning. Kommunikationsutskottet har i enlighet med 38 § 3 mom. i riksdagens arbetsordning beslutat ge utlåtande till finansutskottet om sitt behörighetsområde.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- riksdagsledamot Roger Jansson
- överdirektör Harri Cavén, ekonomidirektör Marja Heikkinen-Jarnola, byggnadsråd Mikko Ojajärvi och byggnadsråd Juhani Tervala, kommunikationsministeriet
- generaldirektör Markku Mylly och direktör Keijo Kostiaainen, Sjöfartsverket
- vägdirektör Antti Rinta-Porkkunen, Sydöstra Finlands vägdistrikt
- överstelöjtnant Olli Lampinen, staben för Gränsbevakningsväsendet
- investeringsdirektör Kari Ruohonen, Banförvaltningscentralen
- chef Jarkko Saksa, Tullstyrelsen
- fullmäktigledamot Jarmo Tulkki, Virolahti kommun

- landskapsdirektör Tapio Välinoro, Kymmenedalsens förbund
- direktör Juhani Hauhia, Schenker Oy
- vice verkställande direktör Veikko Vaikkonen, VR-Group
- verkställande direktör Pasi Nieminen, Automobilförbundet rf
- ledande expert Raimo Mansukoski, Finlands Näringsliv
- verkställande direktör Heikki Kääriäinen, Linja-autoliitto
- direktör Iiro Lehtonen och direktör Antti Sepälä, Finlands Transport och Logistik SKAL rf
- ordförande Simo Zitting, Finlands Sjömans-Union rf
- verkställande direktör Hans Ahlström, Ålands Redarförening
- verkställande direktör Olof Widén, Fraktfartygsföreningen
- verkställande direktör Mika Nykänen, Finlands Redarförening
- verkställande direktör Matti Järvinen, Trafikskyddet
- sekreterare Yngve Mörn
- professor Timo Tervo
- dekanus, professor Matti Tikkanen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Trafiksäkerheten

Trafiksäkerhetsprojekt

Alla projekt oavsett vilken trafikform de än gäller bidrar i princip till ett bättre trafiksäkerhet, och i synnerhet trafiksäkerhetsinriktade vägförbättringar görs mestadels som regionala investeringar med utnyttjande av anslagen för basvaghållning. I budgetpropositionen för 2007 har anslaget sjunkit till 15,6 miljoner euro från 36,5 miljoner euro i den ordinarie budgeten för 2006. Utskottet påpekar att ett anslag av denna storlek inte ger vägdistrikten särskilt stora möjligheter att förbättra vare sig säkerheten eller vägarna för gång-, cykel- och mopedtrafik.

En annan trafiksäkerhetsrelaterad punkt är "Riksomfattande projektprogram och temapaketen" under moment 31.24.21. Idén med temapaketen är att exempelvis i trafiksäkerhetssyfte samla små investeringar för att pengarna för bra objekt lättare ska kunna öronmärkas.

En punkt i budgetpropositionen som också kan anses gagna trafiksäkerheten är "Vissa vägprojekt" (97,8 miljoner euro i budgetpropositionen för 2007, 62,2 miljoner euro i budgeten för 2006 och 86,3 miljoner euro enligt utfallet 2005). Trafiksäkerheten har getts hög prioritet i de flesta nya vägprojekt och bl.a. har mitträcken byggts på huvudvägar. Men enligt information till utskottet är det omöjligt att bedöma hur mycket av pengarna som avsätts för trafiksäkerhet och hur mycket för annat.

En rikstäckande plan för säkerheten i vägtrafiken 2006—2010 och ett anknytande principbeslut av statsrådet styr de närmaste årens arbete för ökad säkerhet i vägtrafiken. I enlighet med statsrådets principbeslut har Vägförvaltningen tagit fram ett särskilt program för hur frontalkrockarna ska fås att minska på huvudvägarna. Enligt programmet kostar det totalt 450 miljoner euro att bygga räcken på en sträcka av 500—600 kilometer. Utslaget per år behövs det en finansiering på ca 50 miljoner euro. Utskottet har

noterat att något öronmärkt anslag för ändamålet ännu inte finns upptaget i 2007 års budget.

Utskottet vill fästa uppmärksamheten vid att den kumulativa eftersläpningen i finansieringen av basbanhållning närmar sig tvåhundra miljonersstreck och att det självfallet ligger en latent säkerhetsrisk i det undermåliga bannätet. Också det stora antalet plankorsningar är ett riskmoment. Plankorsningssäkerheten är något som kräver ett aktivare grepp.

Utskottet ser ytterst allvarligt på att anslagen för regionala investeringar skurits ned. De används till betydande del för små lokala säkerhetsprojekt i synnerhet för att förbättra fotgängarnas och cyklisternas säkerhet. Dessa viktiga projekt tar bl.a. sikte på att dämpa trafiken i tätorter och bosättningscentrum och göra skolresorna tryggare. Därför anser utskottet att de årliga anslagen för regionala investeringar permanent bör höjas till minst ca 80 miljoner euro.

Undervisningen i trafikmedicin

Det är enligt utskottet alarmerande att man i den medicinska grundundervisningen överhuvudtaget inte lär ut hur skyldigheten enligt 73 a § i vägtrafiklagen att göra anmälningar om hälsotillståndet ska tillämpas och fullgöras och i den fortsatta utbildning och den postgraduala utbildningen ytterst knapphändigt. Statsrådet förutsatte i sitt principbeslut den 9 mars 2006 att kommunikationsministeriet och undervisningsministeriet i samråd ska göra den trafikmedicinska utbildningen effektivare.

Helsingfors universitets medicinska fakultet kommer redan nästa termin att börja undervisa i trafikmedicin i liten skala på det sätt regeringen förutsatt, trots att extraresurser inte avsatts för ändamålet. I initialfasen kommer undervisningen att ta fasta bara på de viktigaste delmomenten. Enligt utredning till utskottet kan det uppställda målet delvis nås även här i Finland genom planering för att styra den nuvarande undervisningen, men i framtiden behövs det en trafikmedicinsk enhet vid Helsingfors universitets medicinska fakultet.

Längre fram i tiden skulle man eventuellt kunna överväga en rikstäckande service- och undervisningsverksamhet efter en särskild utvärdering av erfarenheterna från denna trafikmedicinska enhet. Enheten skulle ge utbildning i trafikmedicin och vara utbildningssamordnare både inom läkarutbildningen och påbyggnadsutbildningen. Samtidigt skulle den som medicinsk aktör delta i forskning och utveckling kring trafiksäkerhet i samverkan med andra medicinska discipliner, trafiksäkerhetsorganisationer och universitetsinstitutioner samt Trafiksäkerhetscentralen och Centralen för undersökning av olyckor. Vid enheten kunde placeras en servicefunktion för krävande bedömningar av körförmågan. Med den funktionen kunde enheten också förbättra och effektivisera utredningen av hur stor andelen sjukdomsrelaterade olyckor är, bidra till att få ned denna andel samt stimulera utvärderingen och ibruktagandet av tekniska lösningar som minskar trafikanternas iakttagelse- och reaktionsmisstag och mildrar konsekvenserna av dem. Samtidigt kunde den körkortsmedicinska bedömningen av körförmågan utvecklas och samordnas för att besluten ska vara så exakt motiverade och rättvisa som möjligt både för bedömare och för den bedömde. Resultaten av studier som görs om bedömningarna kunde sedan utnyttjas i trafiksäkerhets- och lagstiftningsarbete.

Utskottet påpekar att det största hindret för projektet, dvs. finansieringen, fortfarande kvarstår. Enligt den bedömningsgrupp som Helsingfors universitets medicinska fakultet tillsatte den 26 januari 2006 skulle en årsbudget på ungefär 400 000 räcka till för att få i gång utbildning och forskning i trafikmedicin i samhällsregi. Utskottet föreslår

att finansutskottet ökar moment 29.50.10 med 400 000 euro för en trafikmedicinsk enhet vid Helsingfors universitets medicinska fakultet.

Bastrafikledshållningen

Utskottet vill påpeka att finansieringen av basstrafikledshållningen redan länge har varit

lägre än vad kommunikationsministeriet och väg- och banverken med fog har äskat om. Med tanke på att basstrafikledshållningen ska trygga servicenivån och trafiksäkerheten på det existerande vägarna är läget oroväckande, menar utskottet. Om det finansiella underskottet fortsätter ännu länge, finns det nämligen risk för att servicenivån och trafiksäkerheten drabbas av storskaliga problem och att det behövs stora engångsinvesteringar.

Vägnätet

Bevillningsfullmakten för de vägprojekt som enligt budgetpropositionen ska inledas 2007 uppgår till ca 800 miljoner euro. Av denna finansieringssumma behövs 27 miljoner euro nästa år. Dessutom finns det ett principbeslut om ytterligare ett nytt projekt 2008. Genom dessa beslut har investeringarna för de trafikledsprojekt ministerarbetsgruppen för trafikinfrastruktur gett högsta prioritet i praktiken fullföljts. Antalet nya projekt som inleds under innevarande regeringsperiod ligger på samma nivå som under de närmast föregående perioderna.

Det är utmärkt att nya projekt kör i gång och att man på några små undantag när har lyckats hålla sig till prioriteringsordningen, menar utskottet. Detta är ett steg mot långsiktigt beslutsfattande. I Sverige har större väginvesteringar lyfts ut ur den årliga budgetpropositionen och i stället grundar sig deras finansiering på planering i ett längre perspektiv. Planeringen motsvarar emellertid ännu inte vare sig den långsiktiga Sverige-modellen eller den långsiktighet arbetsgruppen Vuoria, tillsatt av kommunikationsministeriet den 12 april 2005, efterlyser.

Utskottet understryker att också det sekundära vägnätet är riksviktigt, inte bara för bosättningen och invånarna utan också för näringslivets transporter, särskilt industrileveranserna. Därför gäller det i basväghållningen att se till att det sekundära vägnätet och speciellt vägkonstruktionerna hålls i skick.

Enligt utredning till utskottet finns det ett akut behov av minst 70—80 miljoner euro till för basväghållning. Till dem som råkat i farozonen hör små regionala investeringar i trafiksä-

kerhetsprojekt men också i smärre för näringslivet viktiga projekt.

Enskilda vägar. Utskottet vill i detta sammanhang också lyfta fram förvaltningen och skötseln av enskilda vägar. De enskilda vägarna utgör nämligen ett viktigt inslag i Finlands sekundära vägnät. Utskottet noterar att anslaget under moment 31.25.50, Statsbidrag för underhåll och förbättring av enskilda vägar, är 2 miljoner euro mindre i budgetpropositionen för 2007 än i årets budget. Behovet av underhålla enskilda vägar har på intet sätt minskat.

Bannätet

Anslaget under basbanhållningens moment 31.40.21 för reinvesteringar räcker inte till, anser utskottet. Bannätet behöver enligt information till utskottet rustas upp med i snitt 30 års intervaller, beroende på trafikmängderna.

De pengar som avsatts för basbanhållningen i budgetpropositionen betyder att det 2007 finns allt mer överårig överbyggnad och att hastighetsbegränsningarna till följd av banornas usla skick fördubblas från 300 km 2006 till 600 km 2007. VR kan sålunda inte utnyttja sina nya snabba tåg på ett förnuftigt sätt. Om finansieringen hålls inom samma finansiella ramar några år framöver kommer vi 2011 att ha hastighetsbegränsningar på mer än 900 km och ställs redan 2008 inför tvånget att lägga ned vissa lågtrafikerade bansträckor. Anslaget under moment 31.40.21 för reinvesteringar måste enligt utskottets mening absolut höjas till minst 170 miljoner euro.

Finansieringsbehovet för bastrafikledshållningen

Utskottet framhåller att pengarna för bastrafikledshållningen redan länge legat under den nivå som trafikledsverken med fog äskat. Med beaktande av stegringen i kostnadsnivån är de för 2007 föreslagna anslagen för såväl basväghållningen som basbanhållningen reellt sett mindre än i år. Ändå är det meningen att bastrafikledshållningen ska trygga servicenivån och trafiksäkerheten på det existerande trafikledsnätet. En

långsiktigt politik kan gott och väl sägas vara lika viktig för bastrafikledshållningen som för nya trafikledsprojekt. Utskottet konstaterar att underskottet ackumulerats under en lång rad år och att det årliga behovet av extra finansiering rör sig om inte mindre än 100 miljoner euro.

Sjöfarten

Utskottet hyser oro för sjöfartens och insjötrafikens position som näringsgren i framtidens Finland. Sjöfarten spelar en stor roll i vår utrikeshandel, och för försörjningsberedskapen är det angeläget att sjöfarten förblir en finländsk näringsgren.

Tonnageskatten

Här i Finland har vi en tonnageskattelagstiftning som rederierna ser som ett missfoster och som bara ett rederi med två sandskutor på Saimen följer. Det generella budskapet från rederihåll har varit att vår tonnageskattelagstiftning måste ändras för att bli konkurrenskraftig med systemen i de övriga EU-staterna.

Ur branschsynpunkt är vårt tonnageskattesystem behäftat med tre fel. För det första omfattas taxfreeförsäljningen inte av tonnageskatten, för det andra är tonnageskatteperioden lång, tio år, och för det tredje är behandlingen av den latent skatteskulden problematisk.

Utskottet ser det som angeläget att Finland får en konkurrenskraftig tonnageskattemekanism i likhet med övriga EU-länder. Innan mekanismen är färdig och klar att tas i bruk kunde man snabbt ta i bruk en fartygsanskaffningsreservering i det nuvarande skattesystemet.

Ödesfrågor för den finländska sjöfarten

Följande regering måste absolut skriva in i sitt program de insatser som primärt behövs för att stimulera den finländska handelssjöfarten och det maritima klusteret i syfte att värna vår handelsflotta, det finländska sjöfolkets sysselsättning och kompetens, ett starkare maritimt kluster och landets försörjningsberedskap. Finland måste vidta åtgärder för att sjöfarten ska kunna bedrivas på samma villkor som i de övriga EU-stater-

na, särskilt vår nära granne Sverige. Utskottet uppmanar regeringen att skyndsamt vidta åtgärder för att se över tonnageskatten, införliva fartygsanskaffningssystemet i den nuvarande beskattningen, ta i bruk investeringsstöd och/eller statsgarantier och totalrevidera lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart, och föreslår

att finansutskottet tar in ett uttalande om saken i sitt betänkande.

Temapaket för tryggad servicenivå och sjösäkerhet på vattenvägarna

Enligt utredning till utskottet finns det en mängd ställen på våra vattenvägar där varken servicenivån eller sjösäkerheten tillgodoser sjötrafikens krav.

För att höja servicenivån och förbättra säkerheten på vattenvägarna föreslår ministerarbetsgruppen för trafikinfrastruktur i sitt farledsprogram ett temapaketet för tryggad servicenivå och säkerhet på vattenvägarna 2007—2008. Det enda temat i farledsprogrammet första fas som förefaller bli utan pengar är temapaketet för sjöfart (moment 31.30.21), som sammantaget uppgår till 8 miljoner euro, varav 4 miljoner euro var tänkta för 2007. Utskottet understryker hur viktig sjöfarten är för vår utrikeshandel och menar att små projekt för att öka säkerheten och navigerbarheten i farlederna behöver genomföras. Temapaketet bör kunna inledas 2007, poängte- rar utskottet.

Rysslandstrafiken

Utskottet noterar att av anslaget under moment 31.24.21 är det tänkt att använda 3 miljoner euro 2007 och 7,3 miljoner euro 2008 för trafikarrangemang vid gränsövergången i Vaalimaa. Projektet utgår från en modell med två stationer, där den nuvarande stationen med anknytande leder framöver används för persontrafik medan godstrafiken får en helt ny stationsbyggnad med körvägar och inspektionsområden.

En säkrare och smidigare gränsöverskridande trafik kräver en lämplig infrastruktur, adekvat inspektionspersonal och ett intensivt myndig-

hetssamarbete på såväl det nationella som det internationella planet. Till de fortsatt viktiga åtgärderna hör att få de ryska myndigheterna att i praktiken omsätta sina planer att reducera antalet yrkeskårer som arbetar vid gränsstationerna efter finskt mönster.

Under expertutfrågningen konstaterades det att det finns ett otal saker i landsvägstransporterna mellan Finland och Ryssland där de i Finland respektive Ryssland registrerade lastbilarna särbehandlas. Det gäller bl.a. att få visum, att söka dispens på grund av övermassa eller av annan orsak, mängden bränsle som får föras in tullfritt och beviljande av specialtransporttillstånd. Eftersom myndighetsagerandet skiljer sig i Finland och Ryssland bl.a. då det gäller övervakning, bötfällning och kontroll av virkestransporter, blir de finländska och ryska aktörerna olika behandlade. Utskottet föreslår

att finansutskottet utreder hur problemen i Rysslandstrafiken kan undanröjas eller minskas.

I anknytning till trafiken mellan Finland och Ryssland inleds i budgetpropositionen även ett nytt temaprojekt, främjandet av godstrafiken på järnvägarna i östra Finland. Medel avsätts för förbättring av de logistiska förbindelserna mellan Finland och Ryssland, något som utskottet anser är viktigt för att trafiken mellan de två länderna ska löpa bättre. För projektet behövs 25 miljoner euro.

Övrigt

Utskottet vill i detta sammanhang uppmärksamma finansutskottet på att magistraterna behöver sammantaget 1 520 000 euro i budgetarna för 2007 och 2008 till följd av den nya lagen om farkostregistret¹. Inrikesministeriet bedömer att det kommer att kosta magistraterna 8 euro per ändringsanmälan när uppgifter som finns i det gamla registret ska uppdateras för det nya farkostregistret. Det engångstillägg magistraterna

¹ RSv 102/2006 rd — RP 39/2006 rd med förslag till lag om farkostregistret

KoUU 23/2006 rd — RP 122/2006 rd

behöver för personalutgifter till följd av avgiftsfriheten i övergångsbestämmelsen i lagens 31 § 5 mom. är ca 1 400 000. Därtill kommer de kostnader för översynen av datasystemet som nämns i motiven till lagförslaget, 120 000 euro. Utskottet betonar att registerförvaltningens anslag för 2007 och 2008 därmed behöver ökas med ett engångsbelopp på totalt 1 520 000 euro till följd av det nya farkostregistret, och föreslår

att finansutskottet ökar momentet för magistraternas omkostnader med 1 520 000 euro.

Utlåtande

Kommunikationsutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar vad som anförts ovan.

Helsingfors den 13 oktober 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Markku Laukkanen /cent
vordf. Matti Kangas /vänst
medl. Mikko Alatalo /cent (delvis)
Leena Harkimo /saml
Saara Karhu /sd
Marjukka Karttunen /saml
Inkeri Kerola /cent
Risto Kuisma /sd
Reino Ojala /sd

Erkki Pulliainen /gröna
Eero Reijonen /cent
Pertti Salovaara /cent
Arto Seppälä /sd
Timo Seppälä /saml
Harry Wallin /sd
Lasse Virén /saml
Raimo Vistbacka /saf
ers. Reijo Paajanen /saml (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.